

RTU studiju kurss "Latviešu valodas didaktika I"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0616
Nosaukums	Latviešu valodas didaktika I
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Diāna Laiveniece - Doktors, Profesors
Mācītspēks	Sanita Martena - Doktors, Vadošais pētnieks
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss attīsta studentu izpratni par lingvistikas un lingvodidaktikas teorijām un to izmantojumu skolu praksē – latviešu valodas mācību procesa organizēšanā. Kurss rosina izprast pedagoģiskās, didaktiskās un lingvodidaktiskās pašizglītības nozīmi skolotāja darba praksē un karjerā, veido studentu izpratni par tradicionālo un novatorisko valodu mācību saturā, procesā un didaktikā, nodrošina zināšanas praktisku iemaņu veidošanai valodu mācību sistēmas organizācijā un sasaista teoriju ar praksi, attīstot studentu iemaņas izmantot teorijas praksē un iestrādāt reāli lietojamus mācību materiālos.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķi: 1. Attīstīt studentu izpratni par lingvistikas un lingvodidaktikas teorijām un to izmantojumu skolu praksē – latviešu valodas mācību procesa organizēšanā pamatskolas posmā. 2. Rosināt izprast pedagoģiskās, didaktiskās un lingvodidaktiskās pašizglītības nozīmi skolotāja darba praksē un karjerā Kursa uzdevumi: 1) mācīt orientēties mācību saturu reglamentējošos dokumentos, sasaistot to saturu ar darbību mācību procesā, 2) izstrādāt, kā veidot uzdevumu kopas atbilstoši paredzētajam mērķim noteikta satura apguvei 3) pilnveidot prasmi sasaistīt apgūto valodniecības saturu ar mācību saturu, 4) rosināt pastāvīgi interesēties un būt informētam(-ai) par aktualitātēm lingvodidaktikā, 5) veicināt iesaisti profesionālās diskusijās par mācāmā priekšmeta aspektiem un to metodisko izstrādi.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Regulāras lingvodidaktiskās literatūras studijas. Zinājumu sagatavošana trim seminārnodarbībām. Praktisko darbu izstrāde. Patstāvīgie darbi: 1) pamatskolas latviešu valodas standarta uzbūves izpēte, iepazīšanās ar standarta prasībām, diskusijas jautājumu sagatavošana semināram par prasību pēctecīgumu; 2) uzdevumu kopas izveide saziņas kategoriju (adresants, adresāts, mērķis, temats, saziņas situācija) apguvei brīvi izvēlēta pamatskolas klasē; 3) pamatskolas latviešu valodas mācību līdzekļu satura izpēte, eksemplārpiemēru atrašana kompetenču attīstībai; 4) uzdevumu kopas izstrāde kādai klasei pēc izvēles tekstpratības un tekstveides attīstībai.
Literatūra	Obligātā / Obligatory 1. Baltiņš, M., Druviete, I. Ceļavējš cilvēku ciltij: Valoda sabiedrībā. Rīga: Latviešu valodas aģentūra, 2017. 2. Eiropas Padome. Valodas politikas nodaļa. Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana. Rīga: Madonas poligrāfists, 2006. 3. Kalnberzina, V. Language Acquisition Models. [Rīga]: University of Latvia Press, 2012. 4. Martena, Sanita; Laiveniece, Diāna; Šalme, Arvils. Lingvodidaktika: latviešu valodas mācības pusaudžiem un jauniešiem: rokasgrāmata pamatskolas un vidusskolas pedagogiem. [Rīga]: Latviešu valodas aģentūra, 2022. (Pieejams arī: https://maciunmacies.valoda.lv/wp-content/uploads/2021/02/LVA_lingvodidaktika_web.pdf) 5. Laiveniece, D. Valodas metodikas didaktiskie jautājumi. Rīga: RaKa, 2000. 6. Laiveniece, D. Valodas mācības pusaudžiem. Rīga: RaKa, 2003. Papildu / Additional 1. Ar mūsdienu acīm uz klasiskām lietām: saturs un metodika : rakstu krājums. Rīga : LVA, 2011. 2. Gavriļina, M., Vulāne, A. Valodā veldzējas tautas dvēsele... Rīga: Mācību grāmata, 2008. 3. Lingvodidaktikas terminu skaidrojošā vārdnīca. V. Skujiņa, Z. Anspoka, V. Kalnbērziņa, A. Šalme. [Rīga]: LVA, LVI, 2011. 4. Rancāne, A. Dzimtās valodas skolotāja profesionālās identitātes meklējumi izglītības sistēmas pārmaiņu laikā. Tagad : zinātniski metodisks izdevums, Nr. 1, 2008, 19.–25. lpp., Nr. 2, 38.–44. lpp. Interneta resursi / Internet resource 1. Skola 2030: https://www.skola2030.lv/ 2. Izglītības terminu skaidrojošā tiešsaistes vārdnīca, 2023. termini.gov.lv [kolekcijas]
Nepieciešamās priekšzināšanas	Mūsdienu literārā latviešu valoda: propedeutika, fonētika I, Mūsdienu literārā latviešu valoda: propedeutika, fonētika II, Mūsdienu literārā latviešu valoda: leksikoloģija un frazeoloģija

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Lingvodidaktikas jēdziens. Latviešu valodas mācību saturs pamatskolā un vidusskolā, tā saturu reglamentējošie dokumenti (standarti, programmas). Mācību satura izveides problēmas, mācību vielas izvēles principi, mācību vielas sakārtojuma principi.	6	8	0	0
Mācību satura tematiskais plāns. Stundas konspekts. Stundas plāns. Skolotāja profesionālās kompetences jēdziens.	6	8	0	0
Darbības pieeja valodniecībā (Ostins un Serls). Serla ilokutīvo aktu grupas un Brinkera tekstu pamatfunkcijas.	4	8	0	0
Kompetences teorijas (Čomskis, Haimzs). Komunikatīvā kompetence un lingvistiskā kompetence kā valodu mācības pamats.	4	8	0	0
Kompetences jēdziens. Komunikatīvās, valodas, sociokultūras un mācīšanās kompetences attīstība latviešu valodas mācību procesā pamatskolā. Lingvāli kompetentas personības veidošanās.	4	8	0	0
Rakstpratība un tekstpratība. Tekstpratības attīstības process. Tekstpratības līmeņi. Uzdevumi tekstpratības attīstībai. Tekstpratība un tekstveide.	8	12	0	0
Kopā:	32	52	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
1. Izprot un spēj definēt kursa pamatjēdzienus: lingvodidaktika, mācību saturs, tekstpratība, kompetence u. c. 2. Izprot lingvodidaktikas teoriju būtību un to pārnese uz valodas mācību praksi 3. Prot analizēt mācību saturu reglamentējošos dokumentus 4. Prot saistīt lingvodidaktikas teorijas ar izglītības praksi 5. Prot veidot uzdevumu kopas atbilstoši paredzētajam mērķim noteikta satura apguvei 6. Prot sasaistīt apgūto valodniecības saturu ar mācību saturu 7. Orientējas mācību saturu reglamentējošos dokumentos, sasaistot to saturu ar darbību mācību procesā 8. Interesējas un ir informēts(-a) par aktualitātēm lingvodidaktikā 9. Iesaistās profesionālās diskusijās par mācāmā priekšmeta aspektiem, to metodiskajā izstrādē; sadarbojas ar kolēģiem	Metodes: 1) pamatskolas latviešu valodas standarta uzbūves izpēte, diskusijas jautājumu sagatavošana semināram par prasību pēctecīgumu; 2) uzdevumu kopas izveide saziņas kategoriju apguvei; 3) pamatskolas latviešu valodas mācību līdzekļu satura izpēte, eksemplārpiemēru atrašana kompetenču attīstībai; 4) uzdevumu kopas izstrāde kādai klasei pēc izvēles tekstpratības un tekstveides attīstībai. Kritēriji: summatīvi vērtējot studenta sniegumu, tiek izmantoti kritēriji no B. Blūma taksonomijas kognitīvajai un afektīvajai jomai. Vērtējums ir atkarīgs no tā, kuru līmeņu domāšanas un emocionālie procesi tiek izmantoti un ir atpazīstami studējošā sniegumā, gan līdzdarbojoties studiju procesā, gan starppārbaudījumu darbu izstrādē un prezentācijā.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Pamatskolas latviešu valodas standarta uzbūves izpēte, diskusijas jautājumu sagatavošana semināram par prasību pēctecīgumu	20
Uzdevumu kopas izveide saziņas kategoriju apguvei	30
Pamatskolas latviešu valodas mācību līdzekļu satura izpēte, eksemplārpiemēru atrašana kompetenču attīstībai	20
Uzdevumu kopas izstrāde kādai klasei pēc izvēles tekstpratības un tekstveides attīstībai	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	